

Financiële ontwikkeling gedurende 2023

op basis van voorlopige cijfers

Verhogen of verlagen van pensioenen en pensioenopbouw

De financiële positie van het pensioenfonds wordt uitgedrukt in de dekkingsgraad. De dekkingsgraad is de verhouding tussen het vermogen van een pensioenfonds en alle pensioenverplichtingen. Het bestuur neemt ieder jaar een beslissing op basis van de 'beleidsdekkingsgraad'. Dat is het gemiddelde van de laatste twaalf maandelijkse dekkingsgraden.

Ook de rentestand en de verwachte ontwikkeling van de rentestand spelen een belangrijke rol bij het besluit van het bestuur over verhogen van de pensioenen. Een lagere of hogere rente zorgt voor respectievelijk een lagere of hogere dekkingsgraad.

Vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110% mag er gedeeltelijk worden verhoogd. Met een beleidsdekkingsgraad hoger dan ongeveer 138% mag volledig worden verhoogd. Bij een beleidsdekkingsgraad lager dan 103% kan het bestuur besluiten de pensioenen te verlagen. Beide cijfers zijn afhankelijk van inflatieverwachtingen (zoals gepubliceerd door DNB) en kunnen dus veranderen.

De dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad zoals die gelden aan het einde van het jaar zijn bepalend voor het wel of niet verhogen of verlagen van de pensioenen. PDN besloot om de pensioenen op 31 december 2023 te verhogen. De ingegane pensioenen en de opgebouwde pensioenen van ex-medewerkers gaan omhoog met 4,16%. De opgebouwde pensioenen van medewerkers worden verhoogd met 10,91%. De pensioenverhoging is verwerkt in de dekkingsgraad ultimo 2023.

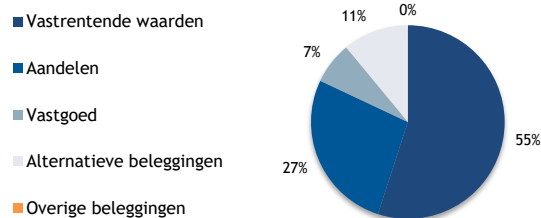

Financiële ontwikkeling gedurende 2023

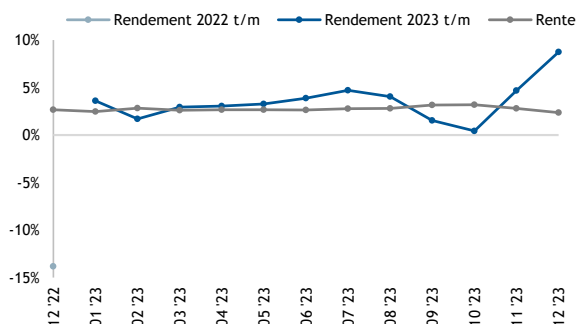
op basis van voorlopige cijfers

	2023 Q2	2023 Q3	2023 Q4		2023 Q2	2023 Q3	2023 Q4
Pensioenvermogen	7.114	6.905	7.350	Pensioenverplichtingen	5.591	5.189	6.117
Dekkingsgraad	127,2%	133,1%	120,2%	Beleidsdekkingsgraad	128,5%	128,7%	127,9%
Rendement t/m	3,9%	1,5%	8,7%	Rente	2,7%	3,2%	2,4%

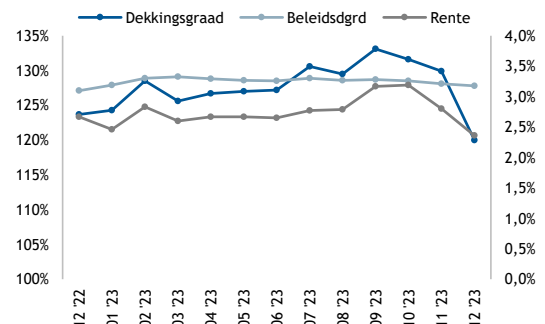
- Gedurende het 4e kwartaal 2023 werd een positief rendement behaald op de totale beleggingen van het fonds van 7,1%. Het pensioenfondsvermogen steeg gedurende het kwartaal en bedroeg per einde van het kwartaal €7.350 mln.
- De voorziening pensioenverplichtingen steeg gedurende het kwartaal met €928 mln ten opzichte van het voorgaande kwartaal en kwam daarmee uit op een totaal van €6.117 mln. De voorziening is het geld dat het pensioenfonds in kas moet hebben om er zeker van te zijn dat alle pensioen, nu en in de toekomst betaald kan worden. Door het verhogen van de pensioenen eind 2023 stegen de pensioenverplichtingen met ongeveer 329 miljoen euro. De overige stijging van de pensioenverplichtingen is te verklaren door de daling van de rente.
- Het pensioenfondsvermogen is belegd in verschillende beleggingscategorieën om risico's te spreiden. Onderstaand de verdeling aan het eind van het 4e kwartaal 2023.
- De voorziening pensioenverplichtingen is berekend als contante waarde op basis van de rekenrente, in lijn met de voorschriften van De Nederlandsche Bank. De contante waarde is de totale pot geld die nodig is om alle pensioen, nu en in de toekomst, uit te betalen. Daarbij geldt dat bij een dalende rekenrente de hoogte van de voorziening toeneemt; bij een rentestijging geldt dat de voorziening afneemt. De rekenrente is ten opzichte van voorgaande kwartaal gedaald en bedraagt 2,4%.

Ontwikkeling Rendement en Rente

Ontwikkeling (Beleids)dekkingsgraad en Rente

Financiële ontwikkeling gedurende 2023

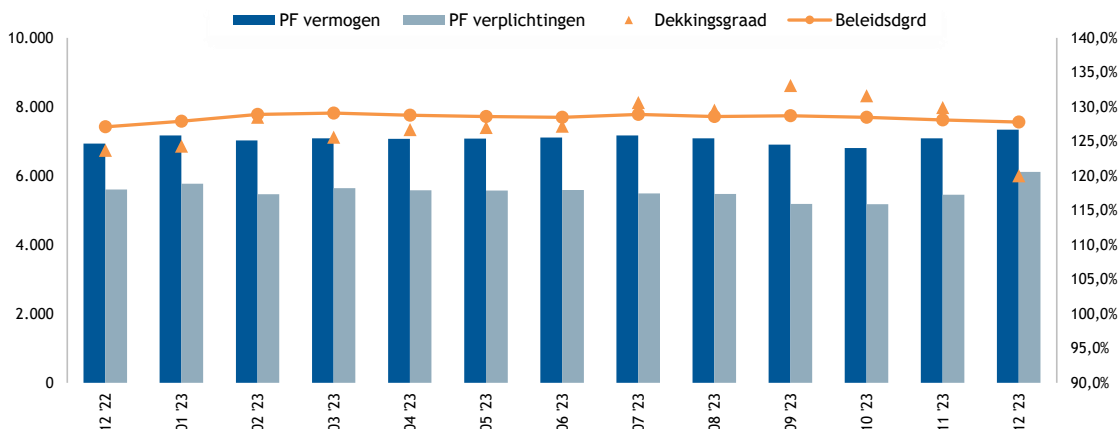
op basis van voorlopige cijfers

De dekkingsgraad geeft aan of het pensioenfondsvermogen van het pensioenfonds genoeg is om alle pensioen nu en in de toekomst te betalen. Bij een dekkingsgraad van 100% kan het pensioenfonds alle pensioen betalen.

De dekkingsgraad geeft inzicht in de financiële positie van het pensioenfonds op één moment in de tijd. De dekkingsgraad ontwikkelt zich daarentegen voortdurend, als gevolg van de ontwikkelingen op de financiële markten en als gevolg van veranderingen in de pensioenverplichtingen.

Om de genoemde bewegingen van de financiële markten en verplichtingen op te vangen, is het van belang om een reserve aan te houden. De reserve wordt niet alleen gebruikt om de risico's op de financiële markten op te vangen, maar wordt ook gebruikt om het pensioen van de deelnemers te verhogen.

Als de financiële positie het toelaat, kan het fonds het pensioen van deelnemers verhogen zodat het pensioen zijn koopkracht houdt. Het is daarom van belang dat de dekkingsgraad van het fonds voldoende hoog is om de marktrisico's op te vangen en verhogingen te financieren. Voor het fonds ligt deze dekkingsgraad op een niveau van 121,5%.

Dekkingsgraad en Beleidsdekkingsgraad

- De dekkingsgraad is 120,2% en de beleidsdekkingsgraad bedraagt 127,9%.
- Wet- en regelgeving voor pensioenfondsen moet zorgen voor stabiele pensioenen en meer transparantie.
- De wet- en regelgeving schrijft een andere methode voor om de financiële positie te bepalen. Deze methode is gericht op de bepaling van de beleidsdekkingsgraad.
De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf maandelijkse dekkingsgraden.
- Door de middeling van de dekkingsgraad hebben veranderingen in de beleggingen en/of de pensioenverplichtingen, minder direct een effect op de besluitvorming die op basis van de beleidsdekkingsgraad moet plaatsvinden. De gevolgen van de financiële ontwikkelingen op de dekkingsgraad worden hierdoor gedempt waardoor de beleidsdekkingsgraad minder sterk op en neer gaat in de tijd. Op die manier draagt de wet- en regelgeving bij aan stabielere pensioenen.

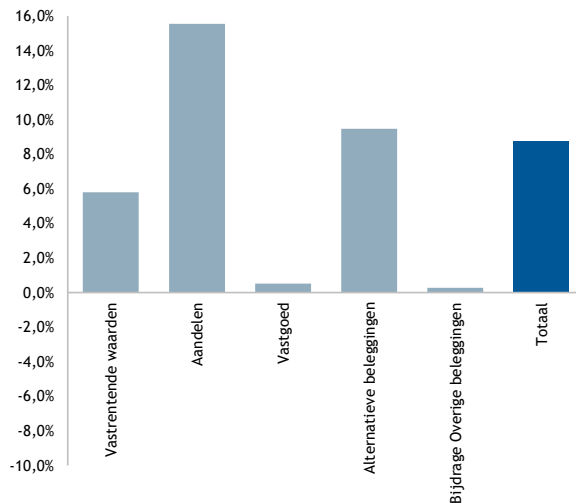

Financiële ontwikkeling gedurende 2023

op basis van voorlopige cijfers

Rendementen over het 4e kwartaal 2023

- Het rendement op de beleggingen was positief in het 4e kwartaal van 2023 en droeg daarmee positief bij aan de financiële positie van het fonds.
- Gedurende het 4e kwartaal 2023 7,1%
Tot en met het 4e kwartaal 2023 8,7%
- Onderstaand de verdeling van de behaalde rendementen van het pensioenfonds per beleggingscategorie tot en met het 4e kwartaal 2023.
- In onderstaande tabel staan de maandrendementen 2023 voor de PrePensioenSparregeling (PPS)*:

	PPS
Januari	1,5%
Februari	-1,9%
Maart	1,9%
April	0,0%
Mei	0,3%
Juni	-0,3%
Juli	0,1%
Augustus	0,2%
September	-2,0%
Oktober	0,4%
November	2,8%
December	3,5%

Rendement ytd 6,6%

* netto rendement (na kosten)

Het totaal rendement is het gewogen gemiddelde van de verschillende beleggingscategorieën.

Contactgegevens

De uitvoering van de pensioenregeling en het vermogensbeheer doet DSM Pension Services. Als u vragen heeft over deze informatie of over andere pensioenonderwerpen, dan kunt u contact met ons opnemen:

Telefoonnummer: 045 578 8100
E-mail: info.pdn@dsm.com
Website: www.pdnpensioen.nl

